

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. balandžio 22 d. Nr. 21RE3-42 (AG3-42/25-2024)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės (pranešėja), Danutės Kulikauskienės, Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. X. skundą atsakovei Šiaulių miesto savivaldybės administracijai dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjo X. X. (toliau – Pareiškėjas) atstovas, veikiantis pagal Šiaulių miesto 1-ojo notaro biuro 2024 m. vasario 15 d. įgaliojimą, X. Y. (toliau – Pareiškėjo atstovas) 2024 m. kovo 28 d. skundu (toliau – skundas) Komisijos prašo panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos (toliau – Atsakovė arba Savivaldybės administracija) Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus (toliau – Skyrius) 2024 m. vasario 26 d. sprendimą Nr. 5326 „Dėl socialinės pašalpos skyrimo“ (toliau – ir Sprendimas), įpareigoti Atsakovę priimti naują, teisės aktų reikalavimus atitinkantį, sprendimą ir išreikalauti iš Atsakovės dokumentus, susijusius su skundžiamo Sprendimo priėmimu.

Skunde nurodyta, kad 2024 m. vasario 22 d. Skyriui buvo pateiktas prašymas-paraiška Nr. 6226 (toliau – Prašymas-paraiška) dėl socialinės pašalpos skyrimo Pareiškėjui. Pareiškėjo atstovas nurodo, kad Skyrius priėmė skundžiamą Sprendimą, kuriuo Pareiškėjui socialinės pašalpos už laikotarpį nuo 2024 m. vasario 1 d. iki 2024 m. gegužės 1 d. neskyrė, nes Pareiškėjo turimų piniginių lėšų dydis viršijo nustatytą piniginių lėšų normatyvą. 2024 m. vasario 29 d. raštu Nr. (28.1.7.Mr)SSP-1061 „Dėl socialinės pašalpos neskyrimo“ (toliau – Raštas) Skyrius informavo apie priimtą Sprendimą ir paaiškino, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Įstatymas) 23 straipsnio 2 dalies 7 punktu ir Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. T - 6464 (*rašymo apsirikimas – turi būti Nr. T-64*) patvirtinto Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašo 31.1 (*rašymo apsirikimas – turi būti 31.10*) papunkčiu, socialinė pašalpa Pareiškėjui neskirta, kadangi jo turima piniginių lėšų suma yra 3865,91 Eur, o tai viršija piniginių lėšų normatyvo dydį darbingo amžiaus vienam gyvenančiam asmeniui.

Pareiškėjo atstovas su priimtu Sprendimu nesutinka. Cituoja Įstatymo 16 straipsnio 5 dalį ir 23 straipsnio 2 dalies 7 punktą apie valstybės remiamų pajamų dydžio (toliau – ir VRP) nustatymą ir apskaičiavimą. Nurodo, kad VRP yra 176 Eur, todėl 15 VRP yra 2640 Eur. Teigia, kad Rašte įvardinta piniginių lėšų suma Pareiškėjo sąskaitoje nurodyta neteisingai, nes pažymėta, jog Pareiškėjo sąskaitoje, pateikto banko išrašo duomenimis, yra 3865,91 Eur, ir kad šios lėšos viršija apraše nustatytą piniginių lėšų normatyvo dydį darbingo amžiaus vienam gyvenančiam asmeniui.

Pareiškėjo atstovas nurodo, kad kartu su skundu Komisijai pateikia banko išrašą, kuriame nurodyta, kad Prašymo-paraiškos pateikimo dieną lėšų suma Pareiškėjo banko sąskaitoje buvo 2562,23 Eur. Taip pat su Skundu pateiktas banko išrašas, iš kurio matyti, kad šiuo metu (*reikia suprasti – skundo pateikimo metu*) sąskaitoje esanti suma neviršija 2640 Eur.

Teigia, kad Atsakovė, priimdama Sprendimą, neatsižvelgė į tai, kad po Prašymo-paraiškos pateikimo Skyrius prašė parašyti paaiškinimą dėl piniginių lėšų sumažėjimo Pareiškėjo sąskaitoje. Šiame paaiškinyje buvo paaiškinta, kad sąskaitoje buvusios piniginės lėšos pervestos ir panaudotos Pareiškėjo vaistams, higienos priemonėms, maisto papildams, komunalinių mokesčių sumokėjimui.

Pareiškėjo atstovas nurodo, kad Pareiškėjas yra sunkios būklės, nuo 2023 m. gruodžio 22 d. buvo gydomas Respublikinėje Šiaulių ligoninėje, dėl nuolatinio priežiūros poreikio nuo 2024 m. sausio 15 d. perkeltas į VšĮ „Šiaulių ilgalaikio gydymo ir geriatrijos centras“, o šiuo metu yra Palangos reabilitacinėje ligoninėje. Pareiškėjas nevaikšto, ne visuomet orientuojasi aplinkoje, jam reikalinga nuolatinė pagalba, higienos priemonės, brangūs specialūs vaistai, maisto papildai ir kt.

Pažymi, kad svarbi aplinkybė yra ta, kad Šiaulių miesto 1-ojo notarų biuro išduotas įgaliojimas buvo surašytas 2024 m. vasario 15 d., todėl tik nuo to laiko įgaliojėji asmenys galėjo tvarkyti Pareiškėjo banko sąskaitoje esančias pinigines lėšas. Iki įgaliojimo išdavimo įgaliojėji asmenys, t. y. Pareiškėjo tėvai, sūnaus gydymo išlaidoms padengti naudojo savo turimas santaupas, todėl teigia, kad: „šie nuostoliai privalėjo būti atlyginti“.

Pareiškėjo galutinė diagnozė, negalia ar specialiųjų poreikių lygis šiuo metu negali būti nustatyti dėl tebevyksiančio gydymo proceso, todėl nėra galimybės gauti kitas išmokas.

Apibendrinamas Pareiškėjo atstovas teigia, kad Skyriaus priimtas Sprendimas yra neteisėtas ir priimtas neįvertinus visų pateiktų duomenų (įskaitant paaiškinimą) ir privalo būti panaikintas, kadangi Pareiškėjo banko sąskaitoje 2024 m. vasario 24 d. dieną buvusi piniginių lėšų suma neviršijo Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punkte numatytos 2640 Eur (15 VRP) sumos.

Atsakovė atsiliepimu nesutinka su Pareiškėjo skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime Atsakovė nurodo, kad ginčo teisinius santykius reguliuoja Įstatymas ir Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. T-64 „Dėl piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

Apraše nustatyta, kad socialinė pašalpa ir periodinės, sąlyginės, tikslinės, vienkartinės pašalpos teikiamos asmenims, Šiaulių mieste deklaravusiems gyvenamąją vietą ar įrašytiems į asmenų, neturinčių gyvenamosios vietos, apskaitą Šiaulių miesto savivaldybėje, arba neturintiems deklaruotos gyvenamosios vietos, bet įrodantiems, kad faktiškai gyvena Šiaulių mieste. Kompensacijos teikiamos deklaravusiems gyvenamąją vietą ar būstą nuomojantiems Šiaulių mieste asmenims, raštu sudariusiems su nuomotoju gyvenamųjų patalpų nuomos sutartį ir ją įregistravusiems viešajame registre (Aprašo 3 punktas).

Atsakovė paaiškina, kad piniginę socialinę paramą, vadovaudamasis Įstatymo nuostatomis, skiria Skyrius. Pareiškėjas apie paskirtą arba neskirtą piniginę socialinę paramą informuojamas prašyme-paraiškoje nurodytu informavimo būdu ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Priėmus sprendimą neskirti piniginės socialinės paramos, sprendime nurodomos neskyrimo priežastys ir sprendimo apskundimo tvarka ir terminai. Pateikti dokumentai grąžinami prašymą pateikusiam pareiškėjui, o Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriuje paliekamos šių dokumentų kopijos (Aprašo 13 punktas).

Nurodo, kad Atsakovė 2024 m. vasario 22 d. gavo Pareiškėjo Prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti nuo 2024 m. vasario 1 d., kurį pateikė ir pasirašė asmens atstovė Y. X. Pareiškėjo atstovė prie Prašymo-paraiškos pateikė ir bankų išrašus, nes, įsigaliojus Įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymui (2023 m. rugsėjo 12 d. Nr. XIV-2153) nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. pateiktiems prašymams-paraiškoms piniginei socialinei paramai gauti yra vertinamas pareiškėjų turimas turtas.

Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodyta, kad skiriant piniginę socialinę paramą, į asmens nuosavybės teise turimą turtą įskaitomos piniginės lėšos, turimos bankuose, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, o Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nurodytas ir piniginių lėšų normatyvas (vienam gyvenančiam asmeniui 15 VRP dydžių). Taip pat paaiškina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 5 d. nutarimo „Dėl socialinės paramos išmokų ataskaitos rodiklių dydžių patvirtinimo“ 4 punkte nustatyta, kad VRP dydis – 176 Eur. Paaiškina, kad Įstatyme numatytas piniginių lėšų normatyvas nustatomas padauginus 1 VRP dydį iš penkiolikos, t. y. 2640 Eur.

Nurodo, kad Įstatymo 20 straipsnio 4 dalis numato, jog prašymą-paraišką pateikęs asmuo pateikia duomenis apie mėnesio, einančio prieš prašymo-paraiškos pateikimo mėnesį, paskutinę dieną turimą turtą, nurodytą šio įstatymo 14 straipsnyje, ir tai patvirtinančius dokumentus <...>. Pareiškėjas prašė socialinę pašalpą skirti nuo 2024 m. vasario 1 d., todėl buvo vertinamas jo 2024 m. sausio 31 d. turimas turtas. Pateiktame „Swedbank“ AB 2024 m. vasario 22 d. banko išraše nurodyta, kad 2024 m. sausio 31 d. Pareiškėjas turėjo 3865,91 Eur piniginių lėšų, ir tai viršija nustatytą normatyvą.

Nurodo, kad Pareiškėjas gyvena vienas, nuo 2023 m. birželio 16 d. registruotas Užimtumo tarnyboje. Įvertinus situaciją, kad Pareiškėjo turimų piniginių lėšų dydis (3865,91 Eur) viršija piniginių lėšų normatyvą (2640 Eur), socialinė pašalpa nebuvo skirta. Apie priimtą Sprendimą Pareiškėjas buvo informuotas Raštu, kuris buvo išsiųstas deklaruotos gyvenamosios vietos adresu, kuris buvo nurodytas Prašyme-paraiškoje korespondencijai gauti.

Atsakovė pažymi, kad 2024 m. kovo 5 d. Pareiškėjo atstovas pateikė prašymus-paraiškas piniginei socialinei paramai būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens kompensacijoms (toliau – kompensacijos) nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2024 m. vasario 29 d. ir socialinei pašalpai ir kompensacijoms (toliau – piniginei socialinei paramai) nuo 2024 m. kovo 1 d. iki 2024 m. gegužės 31 d. gauti. Prie Prašymo-paraiškos Pareiškėjo atstovas pridėjo 2024 m. kovo 1 d. banko išrašus bei paaiškinimą, kad turėtas pinigines lėšas išleido vaistams, higieninėms priemonėms ir kt. pirkti (piniginės lėšos buvo pervestos į Pareiškėjo atstovės sąskaitą). 2024 m. kovo 12 d. sprendimais Nr. 7882 ir Nr. 7883 nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2024 m. vasario 29 d. skirtos kompensacijos, o 2024 m. kovo 12 d. sprendimais Nr. 7004 ir 7884 skirta piniginei socialinei paramai.

Atkreipdama dėmesį į Pareiškėjo atstovo argumentą, jog jis nesutinka su Rašte nurodytu piniginių lėšų dydžiu, Atsakovė pažymi, kad buvo vertinamas Pareiškėjo turtas 2024 m. sausio 31 d., o Komisijai pateikto banko sąskaitos išrašo, kuriame nurodytos turimos 2059,35 Eur piniginės lėšos, data yra 2024 m. vasario 22 d. (lėšų pokytis įvyko per vasario mėnesį). Nurodo, kad paaiškinimą apie pasikeitusių piniginių lėšų dydį Pareiškėjo atstovas pateikė 2024 m. kovo 5 d. teikdamas naujus prašymus-paraiškas piniginei socialinei paramai gauti, t. y. jau po skundžiamo Sprendimo priėmimo. Teigia, kad teikiant prašymą dėl socialinės pašalpos skyrimo nuo 2024 m. vasario 1 d. duomenų apie Pareiškėjo sveikatos būklę pateikta nebuvo.

Atsakovės nuomone, aukščiau išvardintų aplinkybių visuma leidžia daryti išvadas, kad skundžiamas Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, jis buvo priimtas vadovaujantis aktualių teisinių reglamentavimų ir jį siejant su konkrečiomis faktinėmis aplinkybėmis.

Skundas atmestinas.

Ginčas byloje kilo dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus 2024 m. vasario 26 d. sprendimo Nr. 5326 „Dėl socialinės pašalpos skyrimo“ (minėta, toliau – Sprendimas) (b.1. 4) teisėtumo. Apie priimtą Sprendimą Pareiškėjas buvo informuotas Atsakovės 2024 m. vasario 29 d. raštu Nr. (28.1.7.Mr)SSP-1061 „Dėl socialinės pašalpos neskyrimo (minėta, toliau – Raštas) (b.1. 5-6).

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas nenumato, kad administracinis sprendimas turi būti išdėstytas viename dokumente. Atsižvelgiant į tai, kad teisinis pagrindas, argumentai ir motyvai dėl pašalpos neskyrimo Pareiškėjui yra išdėstyti keliuose dokumentuose – Skyriaus Sprendime ir Rašte – Komisija abu šiuos dokumentus vertins kaip vientisą administracinį sprendimą. Nagrinėjamoje byloje Komisija spręs, ar Savivaldybės administracija laikėsi teisės aktų reikalavimų ir pagrįstai neskyrė Pareiškėjui socialinės pašalpos, t. y. ar buvo teisinis pagrindas atsisakyti tenkinti 2024 m. vasario 22 d. Prašymą-paraišką.

Rašytiniai bylos duomenys patvirtina, kad 2024 m. vasario 15 d. Šiaulių miesto I-ojo notaro biuro notaras patvirtino įgaliojimą, kuriuo Pareiškėjas įgaliojo motiną Y. X. ir tėvą X. X., veikiančius kartu arba atskirai, atstovauti Pareiškėjo interesus (b.1. 10-13).

2024 m. vasario 22 d. Y. X. Pareiškėjo vardu pateikė Skyriui prašymą-paraišką Nr. 6226 (minėta, toliau – Prašymas-paraiška) (b.1. 19-21) socialinei paramai už 2024 m. vasario, kovo ir balandžio mėnesius gauti. Nurodė, kad dėl socialinės pašalpos ir būsto šildymo išlaidų, karšto vandens išlaidų ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijų (toliau kartu – kompensacijos) kreipiasi pirmą kartą. Prašymo-paraiškos 1 priede (b.1. 23-24) buvo akcentuota, kad bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamos, kurios skaičiuojamos skiriant pinigine socialinę paramą, turi būti nurodytos už 2023 m. lapkričio, gruodžio ir 2024 m. sausio mėnesius. SP-1 formoje, pildomoje teikiant prašymus-paraiškas pirmą kartą, nurodyta, kad Pareiškėjas yra vienas gyvenantis asmuo, kurio deklaruota gyvenamoji vieta yra (*duomenys neskelbtini*) (b.1. 34), o SP-2 formoje apie asmens veiklos pobūdį – informacija, kad jis yra darbingo amžiaus asmuo, įsiregistravęs Užimtumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) (b.1. 45).

2024 m. vasario 22 d. Skyriaus darbuotoja patikrino Pareiškėjo duomenis NDNT (*Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos*) informacinėje sistemoje (*duomenų nebuvo*) (b.1. 26); Gyventojų registre, iš kurio matyti, kad Pareiškėjo gyvenamoji vieta deklaruota adresu (*duomenys neskelbtini*) (b.1. 27); VMI duomenų bazėje (b.1. 28), kurioje nurodyta, kad Pareiškėjas turi keturias skirtingo tipo sąskaitas „Swedbank“ AB (b.1. 28), iš kurių vienoje sąskaitoje 2024 m. sausio 31 d. buvo 3865,91 Eur likutis (b. 1. 28), o kitose sąskaitose piniginių lėšų nebuvo (b. 1. 29); Užimtumo tarnybos duomenų bazės išrašą, kuriame nurodyta, kad Pareiškėjas 2023 m. gruodžio 12 d. atsisakė siūlomo darbo dėl pateisinamos priežasties (b. 1. 29); taip pat Nacionalinės mokėjimo agentūros išrašą (b. 1. 30), kuriame taip pat nebuvo jokių duomenų. Pagal VĮ „Regitra“ LR kelių transporto priemonių registrų išrašą (b.1. 30) buvo nustatyta, kad Pareiškėjui priklauso dvi transporto priemonės; pagal Valstybės įmonės Registrų centras išrašus nustatyta, kad Pareiškėjui priklauso butas su rūsiu, esantis (*duomenys neskelbtini*), kurio vertė 66 900 Eur (b.1. 31) ir 5 arų žemės sklypas (*duomenys neskelbtini*), kurio vertė 335 Eur (b.1. 32).

2024 m. vasario 24 d. Pareiškėjo atstovės paaiškinime Skyriaus vedėjai (b.1. 33) buvo nurodyta, kad Pareiškėjas dėl ligos nesinaudoja jo vardu užregistruotais automobiliais ir už žemės paskirties 5 arų sklypą, esantį (*duomenys neskelbtini*), pajamų negauna.

2024 m. vasario 26 d. Skyrius pateikė išvadą dėl teisės į socialinę paramą Nr. 2876 (toliau – Išvada) (b.1. 32), kurioje nurodė, kad, įvertinus Prašymą-paraišką ir pateiktus priedus, Pareiškėjas turi teisę į socialinę paramą, nes jo deklaruoto turto vertė (79017,84 Eur) neviršija nustatyto turto vertės normatyvo (93922,00 Eur).

2024 d. vasario 26 d. buvo priimtas skundžiamas Sprendimas (b.1. 4) dėl socialinės pašalpos neskyrimo, nes vadovaujantis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktu Pareiškėjo turimų piniginių lėšų dydis viršijo nustatytą piniginių lėšų normatyvą.

2024 m. vasario 29 d. Raštu (b.1 5-6) Pareiškėjas buvo informuotas, kad pagal Prašymą-paraišką laikotarpiu nuo 2024 m. vasario 1 d. iki 2024 m. gegužės 1 d. pašalpa jam nėra skiriama. Nurodyta, kad pagal Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktą ir Aprašo 31.10 punkte numatytų aplinkybių pagrindu Savivaldybės administracija turi teisę 6 mėnesius neteikti pinigines socialinės paramos, kadangi Pareiškėjo turimos lėšos viršija Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nurodytą piniginių lėšų normatyvą vienam asmeniui t. y. 15 VRP (2640,00 Eur). Savivaldybės administracija, vadovaudamasi minėto Aprašo 31.10 punktu, 6 mėnesius neteikia pinigines socialinės paramos, jeigu pinigines lėšos viršija numatytą VRP dydį, išskyrus pensijos amžių sukakusiems gavėjams, kurių turimos lėšos viršija piniginių normatyvą ne daugiau kaip 4 kartus. Pareiškėjas yra darbingo amžiaus vienas gyvenantis asmuo, kuris turi 3865,91 Eur piniginių lėšų.

Prie skundo Komisijai pridėtas 2024 m. vasario 22 d. – kovo 28 d. „Swedbank“ AB Pareiškėjo sąskaitos išrašas, kuriame nurodyta, kad 2024 m. vasario 22 d. Pareiškėjo sąskaitoje buvo 3864,81 Eur, o 2024 m. kovo 28 d. – 2059,35 Eur. Debeto apyvarta per nurodytą laikotarpį buvo

1805,46 Eur. (b.1. 8). Taip pat pridėtas išimtinai tik 2024 m. vasario 22 d. banko sąskaitos išrašas, kuriame matyti, kad į Y. X. sąskaitą tą dieną buvo pervesta 1300 Eur (b.1. 9).

Taigi, šioje byloje sprendina, ar skundžiamas Sprendimas, kuriuo Pareiškėjui neskirta socialinė pašalpa už laikotarpį nuo 2024 m. vasario 1 d. iki gegužės 1 d., nepažeidžia Pareiškėjo teisės gauti socialinę paramą, kurią Pareiškėjas 2024 m. vasario 22 d. teiktu Prašymu-paraiška Atsakovės prašė jam skirti.

Ginčui aktualus teisinis reglamentavimas.

Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2023-10-01 iki 2024-04-30) (minėta, toliau – ir Įstatymas); Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas (TAR, 2020-05-20, Nr. 2020-10665); Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos Lietuvos Respublikos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymas (TAR, 2023-09-18, Nr. 2023-18278); Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 5 d. nutarimas „Dėl socialinės paramos ataskaitos rodiklių dydžio patvirtinimo“ (įsigaliojo nuo 2024 m. sausio 1 d.) (toliau – Vyriausybės nutarimas); Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. T-64 „Dėl Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (TAR 2023-11-09, Nr. 424) (minėta, toliau – Aprašas), o taip pat ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (TAR, 2020-06-11, Nr. 2020-12819 (toliau – ir VAĮ) nuostatos.

Nagrinėjamo ginčo kontekste pirmiausia paminėtina, jog viešojoje teisėje taikomi įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad viešojo administravimo subjektai, vykdydami įstatymais jiems priskirtą veiklą, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai. Sprendžiant klausimą dėl Sprendimo teisėtumo, pažymėtina, kad Administracija yra viešojo administravimo subjektas, veikia viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai taikytinos VAĮ nuostatos, garantuojančios asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą ir kt. (VAĮ 1 straipsnis).

VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad administraciniame sprendime jį priimančias pagal suteiktus įgaliojimus viešojo administravimo subjektas, be kita ko, turi nurodyti administracinio sprendimo teisinį ir faktinį pagrindą ar kitas administraciniam sprendimui įtakos turėjusias aplinkybes bei administracinio sprendimo motyvus. Pastaroji teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus. Paminėtos nuostatos reiškia, kad viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją privalo veikti tik taip, kaip nustatyta teisės aktuose. Plečiamasis viešojo administravimo subjekto kompetencijos aiškinimas viešojoje administracinėje teisėje nėra galimas.

Įstatymo 1 straipsnio 1 dalimi numatyta, kad šio įstatymo paskirtis yra nustatyti piniginės socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat piniginės socialinės paramos, teikiamos nepasiturintiems gyventojams, kai suaugę asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas. Pagal Įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatas, piniginę socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų pagal Savivaldybės tarybos patvirtintą piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą.

Įstatymo 5 straipsnio 2 punktą numato, kad viena iš piniginės socialinės paramos rūšių yra socialinė pašalpa. Vadovaujantis Įstatymo 6 straipsnio nuostatomis, teisę į pašalpą turi bendrai

gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, jeigu kreipimosi dėl socialinės pašalpos metu atitinka visus šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus: 1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į socialinę pašalpą, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį socialinė pašalpa buvo paskirta, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas; 2) vidutinės pajamos, nurodytos ir apskaičiuotos pagal šio įstatymo 17 ir 18 straipsnius, tenkančios vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, yra mažesnės kaip 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio; 3) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą.

Byloje nėra ginčo dėl Pareiškėjo atitikimo 6 straipsnio 2 dalies (17 straipsnis *Pajamos*, 18 straipsnis *Pajamų socialinei pašalpai gauti apskaičiavimas*) ir 6 straipsnio 3 dalies reikalavimams (8 straipsnis *Sąlygos teisei į piniginę socialinę paramą nustatyti*). Iš rašytinių bylos duomenų nustatyta, kad Skyrius 2024 m. vasario 22 d. Išvadoje dėl teisės į piniginę socialinę paramą nustatė, kad Pareiškėjas turi teisę ją gauti, nes jo deklaruoto turto vertė neviršija nustatyto turto normatyvo. Kadangi byloje ginčas kilo dėl piniginių lėšų, turimų banke, Komisija plačiau pasisakys dėl piniginių lėšų normatyvą reglamentuojančių Įstatymo normų taikymo.

Pagal Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 ir 8 punktus, skiriant piniginę socialinę paramą, į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitomas bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimas turtas: statiniai, tarp jų ir nebaigti statyti statiniai; piniginės lėšos, turimos bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus gautą vaikui (įvaikiui) išlaikyti priteistą konkrečią pinigų sumą.

Įstatymo 16 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad turto vertės normatyvas apskaičiuojamas sudedant nekilnojamojo turto, kilnojamojo turto, vertybinių popierių ir pajų vertės normatyvą, ir piniginių lėšų normatyvą, nurodytą šio straipsnio 5 dalyje (t. y. piniginių lėšų normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant 15 VRP dydžių vienam gyvenančiam asmeniui). Vyriausybės nutarimo 4 punkte nustatyta, kad nuo 2024 m. sausio 1 d. VRP dydis yra 176 Eur. Įstatyme numatytas piniginių lėšų normatyvas nustatomas padauginus VRP dydį (176 Eur) iš penkiolikos, t. y. 2640 Eur.

Pagal Įstatymo 20 straipsnio 4 dalies imperatyvius reikalavimus, prašymą-paraišką pateikęs asmuo pateikia duomenis apie mėnesio, einančio prieš prašymo-paraiškos pateikimo mėnesį, paskutinę dieną turimą turtą, nurodytą šio įstatymo 14 straipsnyje, ir tai patvirtinančius dokumentus, išskyrus atvejus, kai savivaldybės administracija duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų.

Remiantis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punkto nuostatomis, Savivaldybės administracija, teikdama piniginę socialinę paramą, turi teisę savivaldybės tarybos patvirtintame tvarkos apraše nustatytų aplinkybių pagrindu 6 mėnesius neteikti piniginės socialinės paramos, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija šio įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą. Aprašo 31.10 nurodyta, kad Skyrius neteikia 6 mėnesius piniginės socialinės paramos, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo nustatytą piniginių lėšų normatyvą, išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusius gavėjus, kurių turimos piniginės lėšos viršija nustatytą piniginių lėšų normatyvą ne daugiau kaip 4 kartus.

Teisinis ginčo vertinimas.

Pareiškėjas prašė skirti socialinę pašalpą už 2024 m. vasario, kovo ir balandžio mėnesius, todėl, vadovaujantis nurodytu teisiniu reglamentavimu, turėjo būti vertinamos Pareiškėjo piniginės lėšos, turimos 2024 m. sausio 31 dieną (Įstatymo 20 straipsnio 4 dalis). Komisija sprendžia, kad Atsakovė būtų remdamasi pateiktu 2024 m. vasario 22 d. „Swedbank“ AB banko išrašu (b.1. 28), kuriame buvo nurodyta, kad 2024 m. sausio 31 d. Pareiškėjo turima 3865,91 Eur piniginių lėšų suma viršijo nustatytą normatyvą, t. y. 2640 Eur (Įstatymo 16 straipsnio 5 dalis). Pareiškėjo teiginys, kad Prašymo-paraiškos pateikimo dieną lėšų suma Pareiškėjo banko sąskaitoje buvo 2562,23 Eur, yra teisiškai nereikšmingas, nes Prašymas-paraiška buvo teikiamas 2024 m. vasario 22 d., ir šiuo atveju socialinės pašalpos skyrimui įtakos turėjo ne Pareiškėjo piniginių lėšų dydis Prašymo-paraiškos teikimo momentu, o piniginių lėšų dydis paskutinę mėnesio, einančio prieš Prašymo-paraiškos pateikimo mėnesį, dieną – ginčo atveju 2024 m. sausio 31 d.

Nagrinėjamos situacijos kontekste negalima pritarti Pareiškėjo teiginiui, kad: „Atsakovė, priimdama Sprendimą, neatsižvelgė į tai, kad po Prašymo-paraiškos pateikimo Skyrius prašė parašyti paaiškinimą dėl piniginių lėšų sumažėjimo Pareiškėjo sąskaitoje“. Komisija pažymi, kad, byloje nėra duomenų, kad iki 2024 m. vasario 26 d. Sprendimo priėmimo, Atsakovė prašė, o Pareiškėjas (ar jo atstovai) teikė tokį paaiškinimą dėl 2024 m. vasario 22 d. teikto Prašymo-paraiškos socialinei pašalpai gauti, kuriame, anot Pareiškėjo, buvo nurodyta, kad sąskaitoje buvusios piniginės lėšos buvo pervestos ir panaudotos Pareiškėjo vaistams, higienos priemonėms, maisto papildams, komunalinių mokesčių sumokėjimui. Byloje pateiktas paaiškinimas tik dėl Pareiškėjo turimų automobilių ir žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*) (b.1. 33). Analogiška situacija ir dėl skunde Komisijai išdėstyto Pareiškėjo sveikatos būklės ir jo gydymosi aplinkybių – byloje nėra duomenų, kad Atsakovė, priimdama skundžiamą Sprendimą (t. y. 2024 m. vasario 26 dieną), apie tai būtų buvusi informuota, todėl, ir jų įvertinti neturėjo galimybes.

Iš Atsiliepimo turinio (b.1. 17) matyti, kad Pareiškėjo atstovas 2024 m. kovo 5 d. teikė kitus du prašymus-paraiškas piniginei socialinei paramai (būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens kompensacijoms (toliau – kompensacijos) nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2024 m. vasario 29 d. ir socialinei pašalpai ir kompensacijoms nuo 2024 m. kovo 1 d. iki 2024 m. gegužės 31 d. gauti. Teikdama šiuos kitus prašymus-paraiškas Pareiškėjo atstovė pridėjo 2024 m. kovo 1 d. banko išrašus bei paaiškinimą, į kokią sąskaitą ir koku tikslu buvo pervesta 1300 Eur suma. 2024 m. kovo 12 d. sprendimais Nr. 7882 ir Nr. 7883 nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2024 m. vasario 29 d. skirtos kompensacijos, o 2024 m. kovo 12 d. sprendimais Nr. 7004 ir 7884 skirta piniginei socialinei paramai. Kartu su atsiliepimu Komisijai Atsakovė nepateikė dokumentų, susijusių su 2024 m. kovo 5 d. Pareiškėjo prašymų-paraiškų nagrinėjimu, ir priimtų sprendimų kopijų (nuorašų), tačiau prieštaravimų dėl atsiliepime nurodytų faktų ir aplinkybių Pareiškėjas nepareiškė, nors atsiliepimas jam buvo pateiktas susipažinti. Dėl to nėra priežasties abejoti Atsakovės išdėstytomis aplinkybėmis, o Komisija negali vertinti dokumentų, kurie susiję su Pareiškėjo prašymais-paraiškomis kitose administracinėse procedūrose.

Apibendrinant tai, kas aukščiau išdėstyta, vertinant dėl Pareiškėjo 2024 m. vasario 22 d. pateikto Prašymo-paraiškos (socialinei pašalpai už 2024 m. vasario, kovo ir balandžio mėnesius gauti) priimtą Sprendimą, Komisija daro išvadą, kad Savivaldybė tinkamai nustatė aplinkybes dėl Pareiškėjo teisės į socialinę pašalpą. Nors Pareiškėjo turimo bendro turto vertė neviršija nustatyto normatyvo, jis negauna jokių pajamų ir yra prisiregistravęs Užimtumo tarnyboje, tačiau, vadovaudamasi norminių aktų – Įstatymo ir Aprašo – nuostatomis, Savivaldybė turėjo teisę vertinti Pareiškėjo turimų piniginių lėšų normatyvo atitiktį. Taigi, nors ir buvo apskaičiuota, kad Pareiškėjo turimo bendro turto vertė neviršija bendro turto normatyvo, nustačius, kad paskutinę mėnesio dieną (iki laikotarpio, už kurį prašyta skirti socialinę kompensaciją) Pareiškėjo turimos piniginės lėšos banke viršijo 15 VRP sumą (Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktą), o Pareiškėjas nėra senatvės amžiaus sukakęs asmuo (Aprašo 31.10 punktą), Savivaldybė turėjo teisę socialinės pašalpos neskirti. Įstatymas imperatyviai nurodo, kad piniginės lėšos turi būti vertinamos ne prašymo-paraiškos padavimo dieną, bet paskutinę mėnesio dieną iki laikotarpio, už kurį prašoma socialinės pašalpos, pradžios. Šiame kontekste aplinkybės dėl Pareiškėjo pinigų srautų pokyčių nei Prašymo-paraiškos

pateikimo Atsakovei, nei skundo pateikimo Komisijai dieną įtakos Sprendimo priėmimui negalėjo turėti, nes jos yra teisiškai nereikšmingos.

Apibendrinus tai, kas išdėstyta, Komisija Atsakovės Sprendimui pritaria ir akcentuoja, kad nebuvo pagrindo kitokiai išvadai, nei padaryta skundžiamame Sprendime. Skundžiamas Sprendimas yra pagrįstas ginčui aktualiomis teisės normomis, motyvuotas ir aiškus – atitinkantis VAI 10 straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus. Atsakovės priimtas Sprendimas negalėjo sutrukdyti Pareiškėjui suvokti, kokios priežastys lėmė tokį viešojo administravimo subjekto sprendimą. Nagrinėjamoje byloje nenustačius skundžiamo Sprendimo neteisėtumo požymių nėra pagrindo jį naikinti Pareiškėjo skunde nurodytais motyvais.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo X. X. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Komisijos nariai

Giedrius Jakubėnas

Vaida Jokubauskaitė

Danutė Kulikauskienė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė